

Si considerem els seus efectes sobre l'organisme individual, potser la distinció entre drogues dures i *toves* té algun sentit. Si considerem els efectes sobre l'organisme social, la distinció és supèrflua: totes són dures, totes estan plantejant a les societats on el consum s'escampa (que són en primer lloc les «societats de consum») problemes de tal magnitud que la por d'afrontar-los paralitza qualsevol solució possible. La combinació entre prèdica moral i policia, sembla que no ha servit de gran cosa. Perquè el problema no és un problema de morals individuals.

Quan Elliot Ness va guanyar el famós judici contra Al Capone, un periodista li preguntà: «¿I què faria vostè ara, si l'alcohol fóra legal?», i l'incorruptible respongué: «Entraria en un bar i demanaria un *whisky*». La immortalitat contra la qual combatien Els Intocables no era el fet de consumir *whisky* o cervesa, sinó la corrupció que la prohibició havia engendrat amb el tràfic clandestí. És una lliçó dura d'aprendre. A l'URSS, l'alcoholisme és de fa molt de temps una desgràcia pública, i Gorbtxov ha imposat mesures dràstiques per a reduir el consum de vodka. El resultat: ha desaparegut el sucre de la circulació (es gasta per destil·lar alcohol), i circula sota mà vodka fet a partir de les més diverses substàncies. Ja han començat a caure les víctimes d'intoxicacions i enverinaments, i sembla que el poder de les màfies augmenta imparablement.

El gran dilema que caldrà afrontar algun dia és aquest: ¿què és més perillós per a la societat, el *consum* o la *corrupció*? El consum de drogues és certament un perill per a la salut dels individus: heroïna i cocaïna poden destrossar la vida i la integritat moral de les persones, i en casos extrems portar-les a la mort. Però també destrossa la salut i la integritat l'alcohol consumit per una part molt més gran de la població, també el seu consum immoderat pot portar a la destrucció i a la mort. I també el tabac és oficialment un perill per a la salut. No obstant això, ningú ha pensat encara a prohibir una cosa i l'altra: probablement la prohibició seria una catàstrofe inimaginable. Als Estats Units, la prohibició no va afectar sensiblement els hàbits alcohòlics de la població, però va deixar instal·lat,

consolidat i escampat el càncer de la màfia, i va corrompre policies, jutges i polítics.

Perquè la corrupció és tan certa com els perills per a la salut. El volum de les captures de droga que aquests dies s'han fet a les nostres costes, i el d'altres anteriors, és només la part visible d'un fenomen de dimensions monstruoses. És tan immens el volum de capitals que mou el negoci de la droga, que el seu poder està en condicions d'arribar a tots els racons, de penetrar d'amagat en tots els intersticis de la vida social. És una nova delinqüència,

contra la qual la societat possiblement no està preparada: ¿què s'ha de fer, per exemple, quan el 70 o 80 per cent dels interns de totes les presons són consumidors habituals d'heroïna? ¿Només donar-los pots de lleixiu per a desinfectar xeringues?

La repressió ha fracassat, ací i a tot arreu, per molts «èxits policials» que celebren. Entre altres coses, perquè és una repressió parcial, una repressió amb tolerància. Potser tindria èxit una repressió integral, dràstica, internacional, amb la mobilització de tots els poders dels estats. Potser. Però amb tota certesa el mal seria pitjor que el remei: l'estat policial fins a les últimes conseqüències.

Però, si ha fracassat la repressió acompanyada de tolerància i de sermons morals, caldrà afrontar el problema des d'un angle nou. Si a l'estat no li ha repugnat el monopoli del tabac, si a la societat no li repugna la vi-

sió dels borratxos a les festes ni l'existència d'un nombre d'alcohòlics infinitament superior al dels drogaadictes, caldria traure'n algunes conclusions. A tots els països se'n parla, de les conclusions inevitables (que es basen en el principi del consum legal i *controlat*), però esperen potser que la catàstrofe siga encara més gran, abans de prendre mesures. ¿Que això serà complicat i car? Certament. Però més car és el tractament dels càncers de pulmó i de les cirrosi, i ningú ho discuteix. ¿Que l'estat no pot ser còmplice del vici, etcètera? L'estat és ja còmplice de molts vicis pitjors.

El que hi ha és un problema dramàtic, i les solucions, possiblement, són ja tan poques que caldria fer un esforç d'imaginació. O això, o la podridura avançarà implacablement. □

La droga és dura